

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/55/2019
Identifikačné číslo spisu: 5018200348
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5018200348.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobkyne: L. A. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX, zastúpenej advokátom: JUDr. Lukáš Mikloška, so sídlom Hodžova 13, Žilina, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPNSSD/SOC/2018/7977-0002 Km z 25.06.2018, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 28Sa/29/2018 z 05.03.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne z a m i e t a .

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Rozsudkom sp. zn. 28Sa/29/2018 z 05.03.2019 Krajský súd v Žiline zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPNSSD/SOC/2018/7977-0002 Km z 25.06.2018, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Kysucké Nové Mesto č. ZA3/PKNM/SOC/2018/53909-43 z 03.05.2018. Prvostupňovým rozhodnutím z 03.05.2018 úrad znížil žalobkyni dávku v hmotnej núdzi o sumu 61,60 eur a od 01.04.2018 odňal žalobkyni pomoc v hmotnej núdzi v sume 11,90 eur mesačne.

2. Krajský súd v bode 11. rozsudku k námietke žalobkyne, že k uzavretiu dohody o podmienkach vykonávania menších obecných prác na základe ponuky č. 02/2018 nedošlo, pretože ponuka č. 02/2018 neobsahuje náležitosti dohody podľa § 52 ods. 12 zákona č. 5/2004 Z. z. uviedol, že dávka v hmotnej núdzi je rozdielny inštitút od aktivačného príspevku, odmietnutím ponuky podľa § 10 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi sa dávka zníži. Zákon o pomoci v hmotnej núdzi nepodmieňuje zníženie dávky v hmotnej núdzi aj neuzavretím dohody o aktivačnej činnosti podľa § 52 ods. 12 zákona č. 5/2004 Z. z.. Inštitút dohody podľa § 52 ods. 12 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti je rozdielny ako prijatie ponuky podľa § 10 ods. 3 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi. Argumentáciu žalobkyne, že ponuka podľa § 10 ods. 3 neobsahuje náležitosti podľa § 52 ods. 12 zákona č. 5/2004 Z.

z. o službách zamestnanosti nepovažoval za dôvodnú. Na zníženie dávky v hmotnej núdzi postačí, ak sa osoba nezúčastní v konkrétnom rozsahu na prácach uvedených v tomto ustanovení, ktoré jej boli ponúknuté. Preto úrad postupuje tak, že príjemcovi dávky zašle konkrétnu ponuku s tým, že ak ju odmietne, dôsledkom bude zníženie dávky. Ponuka má obsahovať miesto a druh vykonávania menších obecných služieb v zmysle § 10 ods. 3 písm. a/ citovaného zákona. Tým, že žalobkyňa podpísala prvú stranu jej doručenej ponuky, ponuku prijala. Je v rozpore s obsahom administratívneho spisu tvrdenie žalobkyne, že špecifikácia menších obecných služieb nebola v tejto ponuke uvedená. Opak je pravdou. Z kompletnej ponuky (pred jej doručením žalobkyňi, ktorá sa nachádza v správnom spise, nepodpísaná žalobkyňou) krajskému súdu vyplynulo, že jej súčasťou boli aj ďalšie strany. Strana, na ktorej boli uvedené dátumy vykonávania činností, miesto výkonu činností, čas vykonávania činností a druh činností, zostala žalobkyňi k dispozícii, aby mala prehľad o tom, kedy má nastupovať na jednotlivé činnosti. Súčasťou tejto strany bolo aj poučenie o povinnostiach občana v hmotnej núdzi. Ďalšia strana obsahovala vysvetlivky k druhom vykonávaných činností, z ktorých mohla žalobkyňa jednoznačne zistiť, aké činnosti sú špecifikované pod jednotlivými druhmi činností uvedenými na prvej strane, t. j. druhmi činností. Ponuka č. 02/2018 teda obsahovala všetky podstatné náležitosti. Tá skutočnosť, že žalobkyňi bola táto ponuka doručená v jej kompletnej verzii, teda aj s ďalšími stranami, vyplynula krajskému súdu zo sprievodného listu pri doručovaní tejto ponuky zo dňa 13.02.2018, z ktorého vyplýva, že druhú stranu tlačíva si má ponechať, nakoľko sú na nej uvedené pre ňu dôležité pokyny. Z tohto sprievodného listu vyplýva aj poučenie pre žalobkyňu, že pokiaľ ponuku odmietne alebo ju nedoručí v stanovenej lehote na úrad, bude sa to považovať za prejav nesúhlasu zúčastniť sa výkonu činností v zmysle § 10 ods. 3 citovaného zákona, a tým sa dávka v hmotnej núdzi zníži o sumu 61,60 €. Žalobkyňa teda bola poučená o právnych následkoch odmietnutia alebo nedoručenia ponuky. Z vyjadrenia Obce Nesluša zo dňa 11.04.2018 a z evidencie dochádzky Obce Nesluša jednoznačne vyplýva skutočnosť, že žalobkyňa neodpracovala činnosti uvedené v dohode v dňoch 11., 12., 13., 16., 17. a 18.04.2018. Z administratívneho spisu krajský súd vyhodnotil, že žalobkyňa najmä emailovou komunikáciou žiadala prvostupňový správny orgán o poskytnutie konkrétnych informácií, na ktoré jej vždy zo strany správneho orgánu bola daná odpoveď písomnou alebo emailovou formou. Zároveň zo správneho spisu vyplýva, že žalobkyňa bola pri spisovaní žiadosti o pomoci v hmotnej núdzi zo dňa 03.10.2016, kedy požiadala o túto dávku, poučená ako žiadateľka o pomoc v hmotnej núdzi o konkrétnych procesných právach v zmysle zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Toto poučenie vlastnoručne podpísala dňa 03.10.2016.

3. Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa (sťažovateľka) kasačnú sťažnosť navrhujúc, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Namietala, že odmietnutie vykonania dôkazu predložením evidencie dochádzky zamestnancov obecného úradu Nesluša jej zmarilo naplnenie zásady materiálnej pravdy. Tvrdila, že čas strávený žalobkyňou na obecnom úrade je riadne zaznamenaný v evidencii dochádzky pracovníkov obecného úradu. Uviedla, že jej bola dňa 13.02.2018 doručená ponuka v zmysle § 10 ods. 3 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, ktorá pre ňu bola nejasná a nezrozumiteľná a rozhodne ju nemožno chápať ako návrh dohody medzi Úradom a žalobkyňou. Z uvedenej ponuky jej nebolo zrejmé, aký druh činnosti mala vykonávať. Medzi úradom práce a žalobkyňou nedošlo k uzavretiu dohody, pričom ponuka neobsahuje náležitosti špecifikované v § 52 ods. 12 zákona č. 5/2004 Z. z.. Krajský súd opomenul hmotnoprávnu úpravu podľa § 52 ods. 12 zákona č. 5/2004 Z. z., ktorý za povinnosť na vykonávanie menších obecných služieb vyžaduje. K odňatiu dávky pomoci v hmotnej núdzi preto podľa názoru žalobkyne mohol úrad prác pristúpiť až po odmietnutí uzatvorenia dohody, k čomu nikdy nedošlo. Zo znenia § 52 ods. 12 zákona č. 5/2004 Z. z. vyplýva povinnosť uzatvorenia písomnej dohody s predpísaným obsahom. Postup úradu vnímala ako nútenú prácu pod hrozbou odňatia dávky. V závere namietala porušenie ustanovenia § 10 ods. 9 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, keď tvrdila, že žalovaný bol oprávnený príspevok odňať, resp. znížiť s účinnosťou až od mesiaca júl 2018.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žiadal kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý

rozsudok krajského súdu, v súlade s § 455 SSP bez nariadenia pojednávania, a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovanej je nedôvodná.

6. Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov pomoc v hmotnej núdzi je a/ dávka v hmotnej núdzi (ďalej len „dávka“), b/ ochranný príspevok, c/ aktivačný príspevok, d/ príspevok na nezaopatrené dieťa, e/ príspevok na bývanie.

7. Podľa § 10 ods. 3 zákona č. 417/2013 Z. z., ak v odsekoch 6 a 7 nie je ustanovené inak, dávka podľa odseku 2 sa znižuje o sumu 61,60 eura za každého plnoletého člena domácnosti, ktorý nie je v právnom vzťahu, ktorý zakladá nárok na príjem zo závislej činnosti, a nezúčastní sa na základe písomnej dohody medzi úradom a obcou, rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou, ktorej zriaďovateľom je obec, alebo právnickou osobou so sídlom na území Slovenskej republiky, ktorá organizuje alebo sprostredkúva dobrovoľnícku činnosť pre inú osobu s jej súhlasom v jej prospech alebo vo verejný prospech (ďalej len „organizátor dobrovoľníckej činnosti“) v rozsahu 32 hodín mesačne na vykonávaní a/ menších obecných služieb pre obec alebo rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, ktorej zriaďovateľom je obec, b/ dobrovoľníckej činnosti, alebo c/ prác na predchádzanie mimoriadnej situácii, počas vyhlásenej mimoriadnej situácie a pri odstraňovaní následkov mimoriadnej situácie.

8. Podľa § 10 ods. 9 zákona č. 417/2013 Z. z. skutočnosť odôvodňujúca zníženie dávky podľa odseku 3 alebo odseku 5 sa prvýkrát skúma za kalendárny mesiac nasledujúci po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola pomoc v hmotnej núdzi prvýkrát poskytnutá.

9. Žalobkyňa bola poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, ktorá je (rovnako ako aktivačný príspevok) v zmysle § 9 ods. 3 písm. a/ zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi jednou z foriem pomoci v hmotnej núdzi. Podmienkou poberania dávky v hmotnej núdzi je účasť poberateľa na menších obecných službách pre obec alebo na dobrovoľníckej činnosti alebo na prácach na predchádzanie mimoriadnej situácii, počas vyhlásenej mimoriadnej situácie a pri odstraňovaní následkov mimoriadnej situácie, a to na základe písomnej dohody medzi úradom a obcou, prípadne medzi úradom a právnickou osobou, ktorá organizuje takúto činnosť. Tejto činnosti sa musí poberateľ zúčastniť v rozsahu 32 hodín mesačne. Na vykonávanie týchto činností poberateľom teda nie je potrebná písomná dohoda medzi poberateľom dávky a úradom, zákon hovorí o písomnej dohode medzi úradom a obcou, prípadne právnickou osobou, ktorá organizuje uvedené činnosti. Zákon o službách zamestnanosti č. 5/2004 Z. z. a jeho § 52 ods. 12 sa na dávku v hmotnej núdzi neaplikuje. Nie je preto podľa názoru kasačného súdu nevyhnutná písomná dohoda medzi poberateľom dávky a úradom, či obcou. Rozhodným pre poberanie dávky je účasť na obecných prácach ako taká.

10. Podstatným na účely ďalšieho trvania dávky v hmotnej núdzi bola samotná účasť žalobkyne ako poberateľky dávky v hmotnej núdzi na jednej z činností vymenovaných v § 10 ods. 3 zákona č. 417/2013 Z. z. Rozhodujúcou skutočnosťou pri odňatí dávky v hmotnej núdzi nie je odmietnutie ponuky na vykonávanie ponúkaných činností, ale samotná faktická neúčasť na obecných službách v požadovanom rozsahu.

11. Samotné náležitosti dohody sú v tomto prípade vecou úradu a organizátora činností. Následne je úlohou organizátora činností o podrobnostiach prác informovať konkrétnych pracovníkov. Ako vyplýva z administratívneho spisu žalobkyňa bola úradom opakovane viackrát oboznámená o podrobnostiach prác, ktoré mala možnosť vykonať, aby jej bola dávka aj naďalej vyplácaná. Náležitosťami ponuky č. 02/2018, ktorými ju úrad oboznamoval o podrobnostiach organizovaných prác sa podrobne vysporiadal vo svojom rozsudku aj krajský súd.

12. Ako vyplýva z administratívneho spisu, Obec Nesluša viedla samostatne evidenciu dochádzky ako organizátor vyššie uvedených činností. Z tejto vyplýva, že žalobkyňa odpracovala za mesiac apríl 2018 len 8 hodín, a v dňoch 11., 12., 13., 16., 17. a 18.04.2018 sa prác už nezúčastnila. Žalobkyňa počas konania ani netvrdila, že by sa prác v tých dňoch zúčastnila. Vyžiadanie si knihy evidencie dochádzky

pracovníkov obecného úradu od obce Nesluša nepovažoval preto kasačný súd za potrebné; rovnako z dôvodu, že táto kniha neslúži na evidenciu pracovníkov vykonávajúcich práce v zmysle zákona č. 417/2013 Z. z., nepovažoval ju preto za relevantný dôkaz.

13. S námietkami žalobkyne, že poskytovateľ príspevku bol oprávnený ho odňať až od mesiaca júl 2018, sa kasačný súd rovnako nestotožnil. S touto námietkou sa už vysporiadal krajský súd. Kasačný súd rovnako uvádza, že nárok na dávku žalobkyni vznikol právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým jej bol priznaný príspevok na pomoc v hmotnej núdzi, teda od 01.10.2016. V zmysle § 10 ods. 9 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi jej táto dávka nemohla byť odňatá iba do 30.11.2016. Dávka v hmotnej núdzi bola žalobkyni odňatá až od 01.04.2018. K porušeniu ochrannej lehoty v zmysle § 10 ods. 9 zákona č. 417/2013 Z. z. teda nedošlo.

14. Z uvedených dôvodov kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je nedôvodná, a preto ju zamietol.

15. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 a ods. 4 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže žalobkyňa v tomto konaní nebola úspešná a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

16. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.